

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Fiskeriets økonomi 2018

Fiskeforarbejdning

Nielsen, Rasmus

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Nielsen, R., (2018). *Fiskeriets økonomi 2018: Fiskeforarbejdning*, 17 s., IFRO Udredning, Nr. 2018/10

IFRO Udredning

Fiskeriets økonomi 2018: Fiskeforarbejdning

Rasmus Nielsen

IFRO Udredning 2018 / 10

Fiskeriets økonomi 2018: Fiskeforarbejdning

Forfatter: Rasmus Nielsen

Faglig kvalitetssikring: Jesper Levring Andersen

Udarbejdet i henhold til aftalen mellem Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi og Miljø- og Fødevareministeriet om forskningsbaseret myndighedsberedskab.

Udgivet juli 2018

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

FORSIDE

Indhold

Forord	2
Sammenfatning	3
Den økonomiske situation i fiskeforarbejdningsindustrien	5
Forarbejdningssektorens struktur	6
Udvikling i produktion og økonomi	7
Produktion	7
Bruttoindtægt	9
Driftsomkostninger	12
Indtjening	13
Arbejdskraft aflønning	14
Kapital aflønning	14
Rentabilitet	15
Anvendelse af data på EU-plan	17
Referencer	17

Forord

I denne publikation beskrives den økonomiske situation i fiskeforarbejdningsindustrien fra 2013 til 2017, herunder analyseres sektorens struktur, produktion og økonomi.

Denne rapport har tidligere været en del af Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomis (IFRO) årlige udgivelse Fiskeriets Økonomi, men kapitlet er siden 2013 blevet udgivet særskilt.

Analysen tager, som i tidligere års publikationer, udgangspunkt i en korregeret underbrancheinddeling i forhold til Danmarks Statistiks opdeling af fiskeforarbejdningsindustrien, som er detaljeret beskrevet i Fiskeriets Økonomi 2006¹. Antallet af underbrancher, der præsenteres, er afhængig af de diskretionshensyn, som er gældende for individdata i Danmarks Statistik. Analysen tager udgangspunkt i en artsbaseret opdeling af virksomhederne, hvilket har givet mulighed for at opdele fiskeforarbejdningsindustrien på følgende underbrancher: *Torske- og fladfisk; Sild og makrel; Rejer og muslinger; Laksefisk; Blandet forarbejdning samt Fiskemel og -olie*.

I udarbejdelsen er der lagt vægt på, at indsamlingen af data sker i overensstemmelse med de vedtagne forordninger om indsamling af økonomiske data² på EU-plan. Dette gør det muligt at anvende de aggregerede data i forbindelse med Danmarks forpligtelse til at levere økonomiske data for fiskeforarbejdningsindustrien til EU samt udarbejdelse af den dertilhørende økonomiske rapport. Arbejdet i EU-regi ledes af Europa-Kommissionens rådgivende videnskabelige komite (STECF), og rapporter kan findes på STECF's hjemmeside³.

På baggrund af de indsamlede data beskriver rapporten de seneste års udvikling i fiskeforarbejdningssektorens struktur, beskæftigelse, produktion og økonomi.

---

¹ https://curis.ku.dk/ws/files/44771115/FO_2006.pdf

² Rådets forordning (EF) Nr. 1543/2000 af 29. juni 2000 EØF-Tidende nr. L 176/1 og Kommissions forordning (EF) Nr. 1639/2001 af 25. juli 2001 EØF-Tidende nr. L 222/53.

³ <https://stecf.jrc.ec.europa.eu/>

Sammenfatning

Den danske fiskeforarbejdningsbranche i tal

Omsætning på 11,7 mia. kr. og 514.000 ton fisk	Den danske fiskeforarbejdningsbranche producerede i 2017 514.000 tons fiskeprodukter til en værdi af 11,7 mia. kr. Der produceredes primært fiskemel og -olie som udgjorde 66 procent af mængden i 2017. Forarbejdningen af konsumfisk udgjorde dog 73 procent af branchens samlede produktionsværdi og bruttoindtægt.
0,5 % af BNP og 2 % af vareeksporten	Branchens samlede produktionsværdi udgjorde i 2017 0,5 procent af BNP ⁴ , og eksporten af forarbejdede fiskeprodukter udgjorde 2 procent (11,5 mia. kr.) af den danske vareeksport (635 mia. kr. ⁵). De forarbejdede varer stod for 43 procent, mens de uforarbejdede varer stod for 57 procent af den samlede eksport af fisk og fiskeprodukter på i alt 27 mia. kr. ⁶
108 fiskeforarbejdnings-firmaer og 3.054 fuldtidsbeskæftigede	Baseret på de senest tilgængelige tal var der i 2015 i alt 108 firmaer i den danske fiskeforarbejdningssektor, hvoraf 102 forarbejdede konsumfisk, og 6 firmaer forarbejdede industrifisk. Tilsammen beskæftigede fiskeforarbejdningssektoren 3.054 fuldtidsbeskæftigede.
Faldende antal beskæftigede og firmaer	Den strukturelle udvikling i fiskeforarbejdningssektoren er karakteriseret ved et fald i antallet af fuldtidsbeskæftigede fra 5.302 til 3.054 fra 2002 til 2015, mens antallet af firmaer faldt fra 123 til 108. Den gennemsnitlige størrelse på firmaerne målt ved antallet af fuldtidsbeskæftigede er således faldet fra 43 til 28 per arbejdssted.
Underbranchen Laksefisk er beskæftigelsesmæssigt den største, mens Fiskemel og -olie har den største bruttoindtægt	Underbranchen <i>Laksefisk</i> er med 1.045 fuldtidsbeskæftigede den beskæftigelsesmæssige mest betydningsfulde underbranche og med en omsætning på 3,8 mia. kr. (bruttoindtægt) den næstmest betydende økonomisk. Underbranchen <i>Fiskemel og -olie</i> er omsætningsmæssigt den mest betydende med en bruttoindtægt på 4,4 mia. kr. Fiskemelsfabrikkerne beskæftiger 290 fuldtidsansatte. Derefter følger underbranchen <i>Rejer og muslinger</i> med en omsætning på 2,7 mia. kr. og 275 fuldtidsbeskæftigede, <i>Torske- og fladfisk</i> med en omsætning på 2,0 mia. kr. og 521 fuldtidsbeskæftigede, <i>Sild og makrel</i> med 1,7 mia. kr. i omsætning og 503 fuldtidsbeskæftigede samt <i>Blandet forarbejdning</i> med en omsætning på 1,3 mia. kr. og 420 fuldtidsbeskæftigede.
Høj rentabilitet i underbrancherne Fiskemel og -olie og Rejer og muslinger i 2015	Rentabiliteten var i 2015 størst i underbrancherne <i>Fiskemel og -olie</i> , <i>Rejer og muslinger</i> og <i>Torske- og fladfisk</i> med en forrentning på henholdsvis 51, 48 og 15 procent af kapitalapparatets værdi. Herefter fulgte underbranchen <i>Sild og makrel</i> med 11 procent. <i>Laksefisk</i> og <i>Blandet forarbejdning</i> havde i 2015 den laveste forrentning på 9 procent, hvilket dog var højere end

⁴ BNP var i 2017 2.149,6 mia. kr. (Danmarks Statistik, 2018a)

⁵ Ekskl. skibe, fly, brændsel etc. (Danmarks Statistik, 2018b)

⁶ Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (2018)

alternativafkastet på 7 procent. Samtlige underbrancher havde således en relativ høj rentabilitet i forhold til alternativafkastet.

Udvikling i 2016-2017

Produktionen af konsumfisk steg med 1 procent i 2017 i forhold til 2016, mens produktionen af fiskemel og -olie steg fra 2016 til 2017 med 38 procent. I 2017 steg produktionen baseret på laksefisk, torskefisk, rejer og sild i forhold til 2016, mens produktionen baseret på fladfisk, muslinger og andre arter faldt.

Den økonomiske situation i fiskeforarbejdningsindustrien

Datagrundlag og metode

Data	Grundlaget for analysen er en række data indsamlet af Danmarks Statistik og viderebearbejdet af Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi (IFRO). De primært anvendte datakilder er den generelle erhvervsstatistik, Regnskabsstatistik og Industriens salg af varer.
Underbrancher	Analysen foretages på underbrancher, hvor de enkelte firmaer er placeret efter deres vareproduktion fordelt på arter og produktform. Grundlag for underbrancheinddelingen er beskrevet i Fiskeriets Økonomi 2006 ⁷ .
Danmarks Statistik opdeler fiskeindustrien i tre branchegrupper	Danmarks Statistik fordeler den danske fiskeindustri på tre branchegrupper efter firmaernes vareproduktion: <i>Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefilet-fabriker, Røgning og saltning af fisk m.v. samt Fiskemelsfabrikker</i> . I forbindelse med analysearbejdet af den danske forarbejdningsindustri har IFRO opdelt branchegrupperne yderligere. Underbrancheinddelingen er baseret på Industriens salg af varer fra 2013 til 2017, mens den økonomiske analyse er baseret på regnskabsstatistikken for årene 2013 til 2015 opgjort af Danmarks Statistik.
Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi opdeler branchegrupperne efter art og produktform	<p>Som det første kriterium for underbrancherne anvendes de fiskearter, som forarbejdes i de enkelte firmaer. Dernæst fordeles firmaerne efter produktformen af deres vareproduktion. IFRO har anvendt samme principper for underbrancheinddelingen som i de tidligere publikationer, korrigeret for de muligheder eller begrænsninger nyere data giver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Torske- og fladfisk • Sild og makrel • Rejer og muslinger • Laksefisk • Blandet forarbejdning • Fiskemel og -olie

Anvendelsen af artsriteriet er relevant, da de enkelte underbrancher har en høj andel af deres vareproduktion baseret på hovedarten, jf. tabel 1. De enkelte underbrancher fremstår som relativt specialiserede i forhold til de arter, som de forarbejder. For flere af underbrancherne udgør hovedartens andel op mod 80 procent af den samlede vareproduktion. De mest specialiserede konsumunderbrancher ses at være *Sild og makrel*, *Laksefisk* og *Rejer og muslinger*, som har en andel på henholdsvis 91, 81 og 76 procent af de respektive arter. Fiskemelsfabrikkerne opnår en andel på 100 %, da deres produkter udelukkende er baseret på industrifisk og fiskeaffald.

⁷ https://curis.ku.dk/ws/files/44771115/FO_2006.pdf

Tabel 1. Andel (%) af vareproduktion baseret på fiskearter for underbrancher, 2017

	Torske- og fladfisk	Sild og makrel	Rejer og muslinger	Lakse- fisk	Andre arter	Industri- fisk	I alt
Torske- og fladfisk	73	0	3	6	18	0	100
Sild og makrel	1	91	0	0	7	1	100
Rejer og muslinger	2	0	76	12	10	0	100
Laksefisk	1	13	1	81	3	0	100
Blandet forarbejdning	20	14	10	29	27	0	100
Fiskemel og -olie	0	0	0	0	0	100	100

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

Forarbejdningssektorens struktur

Underbrancher har en homogen produktion

Sammenholdes produktformen af varerne i de enkelte underbrancher, som er det andet kriterium for placeringen i underbrancher, er der også her en høj grad af specialisering. Flere af underbrancherne har således en stor andel af deres vareproduktion placeret i en enkelt produktgruppe, jf. tabel 2.

Tabel 2. Andel (%) af vareproduktionen på produktformer for underbrancher, 2017

	Fersk filet	Frosset filet	Røget, saltet og tørret	Tilberedt og kon- serveret	I alt
Torske- og fladfisk	14	9	0	77	100
Sild og makrel	9	1	4	86	100
Rejer og muslinger	0	0	16	84	100
Laksefisk	30	16	51	3	100
Blandet forarbejdning	19	8	23	50	100
Fiskemel og -olie	0	0	0	100	100

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

Den endelige opdeling af firmaer i den danske fiskeindustri på underbrancher for 2015 ser ud som vist i tabel 3.

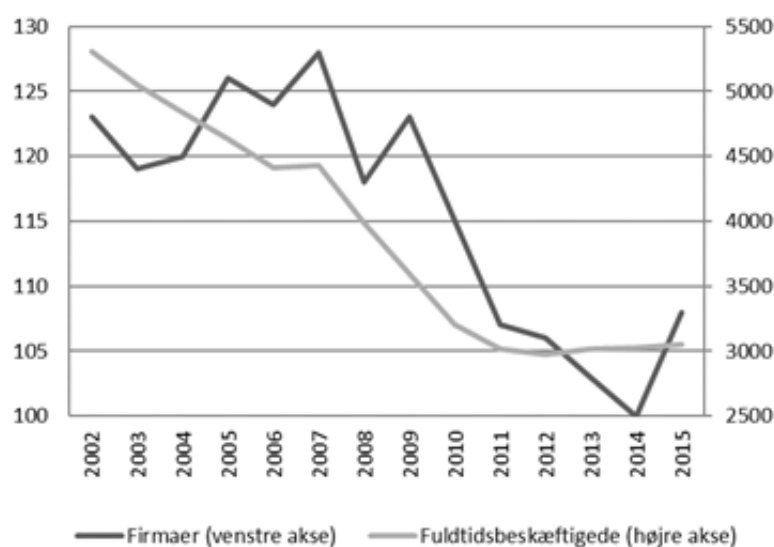
Tabel 3. Antal firmaer og fuldtidsbeskæftigede, 2013-2015

	Firmaer -----			Beskæftigede -----		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	11	11	10	431	500	521
Sild og makrel	9	10	10	426	539	503
Rejer og muslinger	11	10	10	394	277	275
Laksefisk	39	39	46	901	1.017	1.045
Blandet forarbejdning	28	24	26	511	424	420
Konsum i alt	98	94	102	2.663	2.756	2.764
Fiskemel og -olie	5	6	6	356	272	290
I alt	103	100	108	3.019	3.028	3.054

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

Udviklingen i antallet af firmaer og fuldtidsbeskæftigede over perioden fra 2002 til 2015 viser, at der har været et betydeligt fald i antallet af fuldtidsbeskæftigede, mens antallet af firmaer er faldet med knap en femtedel, som det fremgår af figur 1.

Figur 1. Udviklingen i antallet af firmaer og fuldtidsbeskæftigede, 2002-2015

Kilde: Danmarks Statistik Regnskabs- og Erhvervsbeskæftigelsesstatistik.

Antallet af firmaer og fuldtidsbeskæftigede steg fra 2014 til 2015

I 2015 var der 108 firmaer, hvilket var et fald på 15 virksomheder i forhold til 2002. Antallet af fuldtidsbeskæftigede i industrien faldt fra 5.302 i 2002 til 3.054 i 2015. Den gennemsnitlige størrelse på firmaerne målt ved antallet af fuldtidsbeskæftigede faldt fra 43 til 28 per firma, mens den samlede beskæftigelse udviste et fald på 42 procent fra 2002 til 2015.

Udvikling i produktion og økonomi

I det følgende gennemgås fiskeforarbejdningssektorens produktion for årene 2013 til 2017 baseret på industriens salg af varer fra Danmarks Statistik, mens økonomien alene præsenteres for årene 2013 til 2015, da nyere regnskabsstatistik ikke eksisterer.

Produktion

Produktionen af de vigtigste anvendte fiskearter er angivet i tabel 4.

**Stort set uændret
produktion af
konsumfisk, mens
industrifisk steg med
38 procent**

Den totale produktion baseret på konsumfisk var i 2017 på 172.470 tons, hvilket er en stigning på 1 procent i forhold til 2016. Produktionen af fiske-
mel og -olie var på 341.709 tons, hvilket svarer til en forøgelse i produktions-
niveauet fra 2016 på 38 procent. Produktionen af fiskemel og -olie er normalt
svingende fra år til år, blandt andet som følge af svingende tilførsler af tobis,
brisling og sperling.

Tabel 4. Produktion fordelt på anvendte fiskearter (tons)					
	2013	2014	2015	2016	2017
Laksefisk	26.413	37.172	35.389	33.163	37.392
Torskefisk	28.482	25.857	25.369	27.522	28.135
Rejer	16.995	16.235	15.218	12.976	14.481
Sild	51.727	53.746	53.004	53.703	57.206
Fladfisk	1.058	629	562	638	503
Makrel	10.701	10.822	11.341	11.468	8.414
Muslinger	9.742	5.679	5.081	4.560	4.805
Andre	23.727	21.517	22.037	26.403	21.534
Konsum i alt	168.844	171.657	168.002	170.434	172.470
Industrifisk	301.165	280.993	281.751	247.599	341.709
I alt	470.010	452.650	449.752	418.033	514.179

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

**Produktionen af
laksefisk steg 13
procent i 2017**

Produktionen af laksefisk, torskefisk, rejer, sild, og muslinger oplevede en
fremgang fra 2016 til 2017. Produktionen af laksefisk oplevede den største
relative fremgang på 13 procent.

**Produktionen af
makrel og andre
arter faldt**

Produktionen af fladfisk, makrel og andre arter til konsum oplevede alle en
tilbagegang, hvor den mest markante tilbagegang var for andre arter og
makrel, hvor produktionen faldt med henholdsvis 5 og 3 tusind tons svarende
til at fald på 18 og 27 procent.

**Fra 2013 til 2017
faldt produktionen
6 procent**

Set over hele perioden 2013 til 2017 er konsumproduktionen steget med 2
procent, mens produktionen af industrifisk er steget med 13 procent, hvilket
samlet set gav en øget produktion på 9 procent. Fordelt på enkelte arter havde
produktionen af laksefisk og sild den største fremgang på henholdsvis 42 og
11 procent, mens produktionen af fladfisk og muslinger oplevede den største
tilbagegang med 52 og 51 procent. Produktionen af de øvrige arter har været
relativt stabil over perioden.

Produktionen er angivet på produktformer i tabel 5.

Tabel 5. Produktion fordelt på produktformer (tons)					
	2013	2014	2015	2016	2017
Fersk filet	25.768	29.633	26.134	24.858	30.269
Frosset filet	14.785	14.991	12.515	13.758	13.421
Røget, saltet og tørret	27.207	30.358	27.540	30.934	25.840
Tilberedt og konserveret	101.084	96.675	101.812	100.883	102.940
Konsum i alt	168.844	171.657	168.002	170.434	172.470
Fiskemel og -olie	301.165	280.993	281.751	247.599	341.709
I alt	470.010	452.650	449.752	418.033	514.179

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

Produktformerne *Fersk filet*, *Tilberedt* og *konserveret* samt *Fiskemel* og *-olie* oplevede alle en fremgang på henholdsvis 22, 2 og 38 procent, mens de øvrige, *Frosset filet* samt *Røget*, *saltet* og *tørret* oplevede en tilbagegang i produktionen på henholdsvis 2 og 16 procent fra 2016 til 2017.

Øget produktion af fersk filet bidrager til, at forarbejdningsgraden falder fra 2013 til 2017

Over hele perioden 2013 til 2017 faldt produktionen af frosset filet og røgede produkter med henholdsvis 9 og 5 procent, mens fersk filet samt tilberedte- og konserverede varer oplevede en fremgang på 17 procent og 2 procent. Set over hele perioden er forarbejdningsgraden faldet en smule, idet andelen af mere forarbejdede varer i form af røgede og konserverede produkter er faldet fra 76 til 75 procent af den samlede konsumproduktion.

I tabel 6 vises produktionen fordelt på underbrancher.

Tabel 6. Produktion fordelt på underbrancher (tons)					
	2013	2014	2015	2016	2017
Torske- og fladfisk	31.413	31.519	31.407	39.835	31.328
Sild og makrel	53.588	58.314	57.903	34.186	56.544
Rejer og muslinger	28.535	22.528	20.712	19.125	20.901
Laksefisk	33.876	43.749	42.559	36.981	40.584
Blandet forarbejdning	23.663	17.628	17.809	42.084	24.415
Konsum i alt⁸	171.074	173.737	170.391	172.212	173.772
Fiskemel og -olie	298.935	278.913	279.361	245.821	340.407
I alt	470.010	452.650	449.752	418.033	514.179

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

Produktionen fordelt på underbrancher er præget af, at der blev foretaget flere brancheskift i 2016

Produktionen fordelt på underbrancher er påvirket af, at flere virksomheder foretog et brancheskift i 2016, hvor virksomhederne i 2017 er vendt tilbage til de brancher, de tilhørte i 2015. Dermed er produktionen i den enkelte underbranche på nogenlunde samme niveau som i 2015. Eneste større ændring er fremgangen i branchen *Blandet forarbejdning*, hvor produktionen er steget 37 procent fra 2015 til 2017.

Bruttoindtægt

Bruttoindtægten består af salgsværdien af egen produktion, engrossalg, videresalg af produkter, forøgelse af varelagre samt andre driftsindtægter.

Gennemsnitlige afsætningspriser fordelt på arter

Produktionsværdien bestemmes af produktionen samt af udvikling i afsætningspriserne. I tabel 7 er udviklingen i de gennemsnitlige afsætningspriser fordelt på fiskearter vist.

⁸ Forskellen mellem tabel 5 og 6 skyldes, at en mindre del af fiskemel og -olieproduktionen indgår i konsumbrancherne.

Tabel 7. Gennemsnitlig afsætningspris fordelt på anvendt fiskeart (kr./kg)

	2013	2014	2015	2016	2017
Laksefisk	62,77	65,92	69,60	84,00	93,27
Torskfisk	33,01	34,04	37,10	37,90	37,61
Rejer	67,22	70,94	94,34	90,71	82,94
Sild	24,91	22,74	23,75	24,55	23,82
Fladfisk	70,39	102,62	109,31	106,10	117,00
Makrel	38,57	37,10	34,27	33,21	32,88
Muslinger	13,32	30,40	30,73	32,54	36,63
Andre	37,51	39,20	39,77	35,57	39,08
Gennemsnit konsum	38,71	41,87	45,13	46,12	49,07
Industrifisk	10,63	9,61	10,76	11,41	9,39
Gennemsnit	20,72	21,84	23,60	25,56	22,70

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik

I tabel 8 er den gennemsnitlige afsætningspris for de forskellige produktformer vist.

Tabel 8. Gennemsnitlig afsætningspris fordelt på produktformer (kr./kg)

	2013	2014	2015	2016	2017
Fersk filet	39,99	39,97	45,84	52,52	50,15
Frosset filet	27,65	34,33	41,53	49,74	58,51
Røget, saltet og tørret	53,93	64,10	69,98	70,08	92,10
Tilberedt og konserveret	35,91	36,63	38,66	36,70	36,71
Konsum i alt	38,71	41,87	45,13	46,12	49,07
Fiskemel og -olie	10,63	9,61	10,76	11,41	9,39
I alt	20,72	21,84	23,60	25,56	22,70

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

Produktionsværdi på fiskeart og produktform

På grundlag af produktionen og afsætningspriserne opgjort i løbende priser fremkommer produktionsværdien. Produktionsværdierne fordelt på henholdsvis fiskearter og produktformer er vist i tabel 9 og 10.

Tabel 9. Produktionsværdien fordelt på anvendte arter (mio. kr.)

	2013	2014	2015	2016	2017
Laksefisk	1.658	2.450	2.463	2.786	3.487
Torskfisk	940	880	941	1.043	1.058
Rejer	1.142	1.152	1.436	1.177	1.201
Sild	1.288	1.222	1.259	1.318	1.363
Fladfisk	74	65	61	68	59
Makrel	413	401	389	381	277
Muslinger	130	173	156	148	176
Andre	890	843	876	939	842
Konsum i alt	6.536	7.187	7.581	7.860	8.462
Industrifisk	3.201	2.701	3.032	2.825	3.209
I alt	9.737	9.888	10.613	10.685	11.671

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

**Den totale
produktionsværdi
steg med 9 procent
fra 2016 til 2017**

Den samlede produktionsværdi af konsumfisk udgjorde 8,5 mia. kr. i 2017, hvilket var en stigning på 602 mio. kr. svarende til 8 procent i forhold til 2016. Produktionsværdien af industrifisk steg med 384 mio. kr. svarende til 14 procent. Den totale produktionsværdi steg således næsten 1 mia. kr. svarende til 9 procent.

Tabel 10. Produktionsværdi fordelt på produktformer (mio. kr.)

	2013	2014	2015	2016	2017
Fersk filet	1.031	1.184	1.198	1.305	1.518
Frosset filet	409	515	520	684	785
Røget, saltet og tørret	1.467	1.946	1.927	2.168	2.380
Tilberedt og konserveret	3.629	3.542	3.937	3.702	3.779
Konsum i alt	6.536	7.187	7.581	7.860	8.462
Fiskemel og -olie	3.201	2.701	3.032	2.825	3.209
I alt	9.737	9.888	10.613	10.685	11.671

Kilde: Baseret på Industriens salg af varer, Danmarks Statistik.

Den samlede produktionsværdi steg for alle produktformer fra 2016 til 2017.

**Værdien for fiskemel
og -olie steg**

Produktionsværdien af *Fiskemel og -olie* var i 2017 i alt 3,2 mia. kr. svarende til en forøgelse af produktionsværdien på 14 procent.

I tabel 11 vises den totale bruttoindtægt for den samlede forarbejdningsbranche for årene 2013 til 2015. Salg af egenproduktion svarer til produktionsværdien, mens salg af engrosvarer dækker salg af handelsvarer, samt salg af ikke forarbejdet fersk og frosset fisk.

Tabel 11. Total bruttoindtægt (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Salg af egen produktion	9.737	9.888	10.613
Engrossalg	3.920	4.356	4.193
Forøgelse af varelagre	-240	16	359
Andre driftsindtægter	654	700	703
I alt	14.071	14.959	15.869

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

**Bruttoindtægten i
2015 var 13 procent
højere end 2013**

Den totale bruttoindtægt var i 2015 på 15,9 mia. kr., hvilket var 6 procent eller 910 mio. kr. højere end i 2014. Fra 2013 til 2015 steg bruttoindtægten med 1.798 mio. kr., hvilket var en stigning på 13 procent. Både salget af egenproduktion og engrossalget steg fra 2013 til 2015.

Udviklingen i bruttoindtægten for de seks underbrancher er vist i tabel 12.

Tabel 12. Bruttoindtægt fordelt på brancher (mio. kr.)			
	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	1.954	1.790	1.987
Sild og makrel	1.575	1.562	1.667
Rejer og muslinger	2.063	2.670	2.746
Laksefisk	2.610	3.736	3.840
Blandet forarbejdning	1.401	1.128	1.275
Konsum i alt	9.602	10.886	11.515
Fiskemel og -olie	4.469	4.073	4.354
I alt	14.071	14.959	15.869

Kilde: Baseret på Danmarks Statistik Regnskabsstatistik.

Bruttoindtægten steg for både konsum og fiskemel

Bruttoindtægten steg i konsumindustrien med 629 mio. kr. svarende til 4 procent fra 2014 til 2015, mens bruttoindtægten for fiskemelsfabrikkerne steg med 281 mio. kr. eller 7 procent.

Fremgang for alle underbrancher

Ser man på udviklingen mellem 2014 og 2015, oplevede samtlige underbrancher en fremgang i bruttoindtægten, hvilket også gør sig gældende i perioden 2013 til 2015 med undtagelse af underbranchen *Blandet forarbejdning*.

Driftsomkostninger

Driftsomkostningerne udgøres af indkøb af råvarer, indkøb af handelsvarer til direkte videresalg (engrossalg), energi og andre ordinære omkostninger. Driftsomkostningerne inkluderer således ikke omkostninger til aflønning af arbejdskraft og kapital.

De totale driftsomkostninger for forarbejdningsindustrien er angivet i tabel 13.

Tabel 13. Totale driftsomkostninger (mio. kr.)			
	2013	2014	2015
Køb af råvarer	8.850	9.201	10.132
Engrossalg	2.357	2.261	2.393
Energi	244	254	250
Andre ordinære udgifter	930	1.119	915
I alt	12.381	12.834	13.690

Kilde: Baseret på Danmarks Statistik Regnskabsstatistik.

Totale driftsomkostninger steg fra 2014 til 2015

Driftsomkostningerne var i 2015 13,7 mia. kr., hvilket svarer til en forøgelse på 7 procent i forhold til 2014. De stigende udgifter skyldes især, at udgifterne til køb af råvarer steg mellem 2014 og 2015. Stigningen var på 10 procent.

Udviklingen i de totale driftsomkostninger er angivet i tabel 14 for de 6 underbrancher.

Tabel 14. Totale driftsomkostninger fordelt på brancher (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	1.657	1.506	1.730
Sild og makrel	1.224	1.234	1.345
Rejer og muslinger	1.717	2.302	2.337
Laksefisk	2.256	3.240	3.365
Blandet forarbejdning	1.178	951	1.060
Konsum i alt	8.033	9.232	9.838
Fiskemel og -olie	4.348	3.602	3.852
I alt	12.381	12.834	13.690

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

Stigende drifts- omkostninger for konsum og fiskemel

Driftsomkostningerne steg for konsumindustrien med 606 mio. kr. svarende til 7 procent, mens driftsomkostningerne for fiskemelsfabrikkerne steg med 250 mio. kr. eller 7 procent fra 2014 til 2015. Fra 2013 til 2015 steg driftsomkostningerne for konsumindustrien med 1,8 mia. kr., mens driftsomkostningerne for fiskemelsfabrikkerne faldt med 496 mio. kr.

Indtjening

Definition af indtjening

Fiskeforarbejdningssektorens indtjening er defineret som bruttoindtægten fratrasket alle driftsomkostninger (eksklusive aflønning af arbejdskraft og kapital). Indtjeningen belyser, hvor meget der er til aflønning af produktionsfaktorerne arbejdskraft og kapital. Indtjeningen for de seks underbrancher er angivet i tabel 15.

Tabel 15. Indtjening fordelt på brancher (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	297	284	257
Sild og makrel	350	328	322
Rejer og muslinger	345	368	409
Laksefisk	354	496	475
Blandet forarbejdning	223	177	215
Konsum i alt	1.569	1.654	1.677
Fiskemel og -olie	121	471	502
I alt	1.690	2.125	2.179

Kilde: Baseret på Danmarks Statistik Regnskabsstatistik.

Indtjeningen i konsumindustrien og

Den totale indtjening i konsumindustrien var knap 1,7 mia. kr., hvilket var 23 mio. kr. højere end i 2014. I forhold til 2013 steg indtjeningen med 108 mio. kr. svarende til 7 procent.

fiskemels- fabrikkerne steg

Indtjeningen i fiskemelsfabrikkerne steg med 31 mio. kr. svarende til 7 procent i forhold til 2014. I forhold til 2013 steg indtjeningen med 381 mio. kr.

Arbejdskraft aflønning

Definition af arbejdskraft-aflønning

I industriens arbejdskraft aflønning indgår omkostninger til lønninger, gager, pensioner og social sikring. Arbejdskraft aflønningen fremgår af tabel 16.

Aflønning af arbejdskraften i konsumindustrien var 1,1 mia. kr. i 2015, hvilket var en stigning på 38 mio. kr. i forhold til 2014. Arbejdskraft aflønningen var i fiskemelsfabrikkerne på 170 mio. kr. i 2015 svarende til et fald på 25 mio. kr. i forhold til 2014.

Tabel 16. Omkostninger til aflønning af arbejdskraft fordelt på brancher (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	162	175	178
Sild og makrel	198	221	222
Rejer og muslinger	103	105	109
Laksefisk	311	398	407
Blandet forarbejdning	182	148	170
Konsum i alt	956	1.046	1.084
Fiskemel og -olie	183	195	170
I alt	1.139	1.241	1.254

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

Aflønningen steg fra 2013 til 2015

Fra 2014 til 2015 steg aflønningen af arbejdskraft samlet set med 13 mio. kr., mens den siden 2013 er steget med 115 mio. kr. eller 10 procent.

Kapital aflønning

Definition af kapital aflønning

Trækkes aflønningen af arbejdskraft fra indtjeningen, fås hvad der er tilbage til aflønning af kapitalapparatet, dvs. til betaling af renter på lån. Kapital aflønningen kan måles med og uden afskrivninger, dvs. faldet i værdi af investeringerne. Bruttooverskuddet er defineret som indtjening fradraget aflønning af arbejdskraft, mens der i nettooverskuddet herudover er fradraget afskrivninger. Bruttooverskuddet angiver således, hvad der er tilbage til aflønning af kapital og dækning af afskrivninger, hvor nettooverskuddet alene angiver, hvad der er tilbage til kapital aflønning.

Bruttooverskuddet fordelt på brancher er vist i tabel 17.

Tabel 17. Bruttooverskud fordelt på brancher (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	134	110	79
Sild og makrel	153	108	100
Rejer og muslinger	242	263	300
Laksefisk	43	98	68
Blandet forarbejdning	41	29	45
Konsum i alt	613	608	592
Fiskemelsfabrikker	-61	276	332
I alt	551	884	925

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

Voksende bruttooverskud i fiskemelsfabrikkerne

Bruttooverskuddet udgjorde 592 mio. kr. i konsumindustrien, svarende til et fald på 16 mio. kr. i forhold til 2014. Fiskemelsfabrikkernes bruttooverskud steg med 56 mio. kr. Samlet set steg bruttooverskuddet med 41 mio. kr., svarende til 5 procent fra 2014 til 2015.

Afskrivninger

De samlede afskrivninger omfatter både afskrivninger og nedskrivninger på materielle og immaterielle aktiver.

Nettooverskud

Fradrages afskrivninger fra bruttooverskuddet, opnås nettooverskuddet, det vil sige, hvad der er tilbage alene til aflønning af kapitalen. Dette fremgår af tabel 18 fordelt på underbrancher.

Tabel 18. Nettooverskud fordelt på brancher (mio. kr.)

	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	99	86	56
Sild og makrel	106	59	54
Rejer og muslinger	223	245	281
Laksefisk	13	62	31
Blandet forarbejdning	17	10	22
Konsum i alt	458	462	443
Fiskemelsfabrikker	-122	211	281
I alt	335	673	724

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

Nettooverskuddet steg til 724 mio. kr.

Nettooverskuddet var i 2015 på 443 mio. kr. for konsumindustrien, svarende til et fald på 19 mio. kr. i forhold til 2014. Fiskemelsfabrikkernes bruttooverskud steg med hele 70 mio. kr. Samlet set steg nettooverskuddet med 51 mio. kr. fra 2014 til 2015 og var således i 2015 på 724 mio. kr. Set over hele perioden 2013 til 2015 steg nettooverskuddet med 389 mio. kr.

Rentabilitet

Rentabiliteten vurderes ved at betragte nettooverskuddet i forhold til kapitalapparatets størrelse, dvs. hvor meget overskud investeringerne giver. Kapitalapparatet omfatter alle anlægsaktiver. Rentabiliteten fordelt på brancher er vist i tabel 19.

Tabel 19. Rentabilitet fordelt på brancher (%)

	2013	2014	2015
Torske- og fladfisk	27	23	15
Sild og makrel	28	14	11
Rejer og muslinger	25	44	48
Laksefisk	4	18	9
Blandet forarbejdning	7	6	9
Konsum i alt	21	25	22
Fiskemel og -olie	-22	34	51
I alt	12	27	28

Kilde: Baseret på Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik.

Rentabilitet

Den beregnede indikator for rentabiliteten inden for fiskeforarbejdning kan anvendes til vurdering af den økonomiske situation i sektoren. Rentabiliteten i fiskeforarbejdning skal være på et vist niveau, såfremt der skal være interesse for at investere i forarbejdningsindustrien frem for andre sektorer, og kun derved kan en konsolidering og fornyelse sikres.

Høj rentabilitet for de fleste konsumbrancher

Rentabiliteten for alle konsumunderbrancher er positiv og i de fleste tilfælde relativt høj. Underbranchen *Blandet forarbejdning* har haft en relativt lav rentabilitet de seneste år, sammenlignet med andre konsumbrancher. Årsagen til dette er svær at pege på, da det netop er et mix af arter, der anvendes i denne branche. Underbrancherne *Torske- og fladfisk* og *Sild og makrel*, som tidligere har været plaget af meget lav eller negativ rentabilitet, har de sidste 3-4 år oplevet en høj rentabilitet. Underbranchen *Rejer og muslinger* har også haft en relativt høj rentabilitet, hvilket har været tilfældet i en længere årrække. Dette kan muligvis forklares med, at der er få virksomheder i denne branche, som dominerer markedet.

Rentabilitet i konsumindustrien på 22 procent

Rentabiliteten for konsumindustrien var på 22 procent i 2015, hvilket var et fald på 3 procentpoint i forhold til 2014, men en stigning på 1 procentpoint i forhold til 2013.

Positiv rentabilitet i fiskemelsfabrikkerne på 51 procent

Rentabiliteten for fiskemelsfabrikkerne var positiv i 2015 med en rentabilitet på 51 procent, hvilket var en stigning på 17 procentpoint i forhold til 2014, og hele 73 procentpoint i forhold til 2013, hvor rentabiliteten var negativ.

Samlet set opnåede fiskeindustrien en rentabilitet på 28 procent, hvilket var en stigning på 1 procentpoint i forhold til 2014 og 16 procentpoint i forhold til 2013.

Anvendelse af data på EU-plan

IFROs analyse af fiskeindustrien tager, som tidligere nævnt, udgangspunkt i de anvendte principper for underbrancheinddeling, som er beskrevet i Fiskeriets Økonomi 2006. Den oprindelige underbrancheinddeling er korigeret for de muligheder eller begrænsninger, nyere data giver, samt de diskretionshensyn som er gældende for individdata i Danmarks Statistik.

I udarbejdelsen er der lagt vægt på, at indsamlingen af data sker i overensstemmelse med de vedtagne forordninger om indsamling af økonomiske data⁹ på EU-plan. Dette gør det muligt at anvende de aggregerede data i forbindelse med udarbejdelsen af den årlige økonomiske rapport til EU vedrørende den danske fiskeindustri.

Arbejdet ledes af Europa-Kommissionens rådgivende videnskabelige komite (STECF), og rapporter kan findes på STECF's hjemmeside¹⁰.

Den seneste EU rapport beskriver de enkelte medlemslandes fiskeindustri og de væsentligste ændringer fra 2008-2015.

<https://stecf.jrc.ec.europa.eu/documents/43805/1957212/STECF+17-16+-+EU+Fish+processing+sector.pdf>

Referencer

Danmarks Statistik (2018a). *Årligt nationalregnskab*, hele økonomien. <http://www.dst.dk/da/Statistik/emner/nationalregnskab-og-offentlige-finanser/aarligt-nationalregnskab/aarligt-nationalregnskab-hele-oekonomien>

Danmarks Statistik (2018b). *Den samlede udenrigshandel efter art, im- og eksport, sæsonkorrigering og tid*. www.statistikbanken.dk/UHV1

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (2018). *Danmarks udenrigshandel med fisk og fiskeprodukter fordelt på varegrupper i 2017*. http://fd-statweb.fd.dk/udenrigshandelsrapport/udenrigshandelsrapport_front_matter

⁹ Rådets forordning (EF) Nr. 1543/2000 af 29. juni 2000 EØF-Tidende nr. L 176/1 og Kommissions forordning (EF) Nr. 1639/2001 af 25. juli 2001 EØF-Tidende nr. L 222/53.

¹⁰ <https://stecf.jrc.ec.europa.eu>